

# DAODEJING

LAO ZI

tõlkinud Linnart Mäll

rmt: Loomingu Raamatukogu 27 (1127), 1979

## KULGEMISE RAAMAT

### XXXI

relvad pole õnne riistad  
olendid neid vihkavad  
sellepärast  
kulgejad ei tarvita

õilishing ent arvab

rahuaegu hindan vasemat  
sõdides kuid hindan paremat  
relvad pole õnne riistad  
pole õilishinge riistad  
tarvitan kui teisiti ei saa  
ülimaks sean aga rahu  
võidan küll kuid ilusaks ei pea  
ilusaks kui peaksin  
rõõmustaksin inimtapust  
rõõmustaksin inimtapust  
püüdlused ei täituks taeval  
pidupäevil hindan vasemat  
murepäevil hindan paremat

abipealik lahingus on vasemal  
ülempealik lahingus on paremal

räägitakse  
ülemvõimu valdaja pidagu peiesid  
laibavirnade kohal nuta kurvastades  
võidad sõja  
pea peiesid

### XXXII

kulg on püsinimeta  
loomulik ja imeväike  
taeva all ei ole võimu  
teda alla suruda

kui valitsejad temas püsiksid  
musttuhanded ise alluksid  
maa ja taevas ühineksid  
alla sajakas mesikastet  
käskusid siis poleks vaja  
inimesed võrdseiks saanud

luuakse kord  
on ka nimi  
nimetatul  
aga lõpp  
järgid nime  
oska peatuda  
oskad peatuda  
väldid ohtu

kulgemise võrdluspilt taeval  
jões ja ojad mere suunas voolavad

### XXXIII

inimeste tundja  
arukas  
iseenda tundja  
kirgastunu  
inimeste võitja

tugev  
iseenda võitja  
võimas  
vähesega leppija  
rikas  
võimukas tegutseja  
tahtejõuline  
kes ei nihku omalt kohalt  
kauaaegne  
kes küll sureb kuid ei hävi  
pikaealine

#### **XXXIV**

suur kulg ulatub vasemale ja paremale  
musttuhanded liibuvad ta külge elama  
ta ei keeldu  
teeb oma tööd  
ei nime ei omandit  
katab ja toidab musttuhandeid  
ometi ei pea end isandaks  
püsimumist ei ihka  
võikski nimetada väikeseks

musttuhanded naasevad temasse  
ta ei pea end isandaks  
võikski nimetada suureks

eales ta ei taotle suurust  
nõnda saabki olla suur

#### **XXXV**

püsi suures kujus  
taeva alla mine  
lähed kahju saamata  
vaikus rahu õndsus

muusika ja hõrgutised  
peavad kinni rändusreid  
kulgu aga maitset  
pole maitset  
vaatad  
pole näha  
kuulad  
pole kuulda  
kulutad  
pole kulumist

#### **XXXVI**

ihkad kokku vajutada  
esmalt laiaks venita  
ihkad nõrgendada  
esmalt tugevda  
ihkad kõrvaldada  
esmalt püstita  
ihkad võtta  
esmalt anna

sellest ütlen  
peen selgus  
õrn ja nõrk  
võidab tugeva ja kange

ära võta kala välja voolust  
ära näita terariistu inimestele

#### **XXXVII**

kulg ei toimi ealeski  
kuid ei jäta toimmata

kui valitsejad temas püsiksid  
musttuhanded ise kujuneksid  
kujuneksid

kuid kui ihkaksid tegutseda  
mina rahustaksin neid  
nimetu loomulikkusega

nimetu ja loomulik  
temal pole soove  
pole soove  
ongi vaikus  
ongi rahu taeva all